

Příloha č. 8

Platby - Dobré životní podmínky zvířat

Uvedené kalkulace včetně metodiky jsou zpracovány jako podklad pro stanovení plateb za účast v jednotlivých titulech Dobré životní podmínky zvířat, navržených v rámci dokumentu „Program rozvoje venkova na období 2014-2020“.

Cílem kalkulací je podložit konečnou výši podpůrných plateb pro zemědělské subjekty dostupnými reálnými daty.

Způsob kalkulace plateb vychází z konceptu definovaného v čl. 33 nařízení o podpoře rozvoje venkova z EZFRV č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Platba umožňuje hradit:

- ztrátu příjmů plynoucí z plnění podmínek účasti v tomto opatření,
- dodatečné zvýšené náklady plynoucí z provádění aktivit nad rámec běžné zemědělské praxe.

Platby se poskytují ročně a kompenzují v plné výši či částečně dodatečné náklady a ušlé příjmy příjemců podpory v důsledku přijatých závazků.

Metodika výpočtu plateb

Metodika výpočtu plateb je založena na kalkulaci tzv. ztráty příjmů (income foregone) a/nebo dodatečných nákladů (additional costs) vyplývajících z dobrovolného zapojení se do závazku v opatření Podpora dobrých životních podmínek zvířat.

Ztráta příjmů vychází z kalkulace tzv. ušlého příjmu v důsledku naplnění požadavků v opatření (např. snížení počtu zvířat na ustájovací plochu).

Dodatečné náklady vycházejí z kalkulace skutečných nákladů na dodatečné činnosti či nákladově náročnější činnosti prováděné navíc z důvodu splnění podmínek daných konkrétním závazkem (např. obohacení slámy na podestýlku aditivu).

Transakční náklady nebyly v kalkulacích uvažovány.

Datová základna pro kalkulace plateb vychází vesměs z publikovaných zdrojů, z vlastních šetření ÚZEI, šetření odborných organizací, podkladů Výzkumného ústavu živočišné výroby (VÚŽV) a konzultací s odborníky.

Hlavními zdroji informací jsou:

- data o nákladovosti zemědělských výrobků; publikace „*Nákladovost zemědělských výrobků v ČR*“¹ vydává každoročně Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI),
- normativy pro zemědělství - data o obvyklých chovatelských technologiích v ČR; publikace AGC „*Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu AGroConsult*“² online na webu, databázi spravuje a aktualizuje Česká zemědělská univerzita v Praze,
- normativy pro zemědělství“³; online na webu, databázi spravuje a aktualizuje Výzkumný ústav zemědělské techniky (VÚZT),

¹ <http://www.uzei.cz/nakladovost-zemedelskych-vyrobku>

² <http://www.agronormativy.cz/>

³ <http://www.vuzt.cz/index.php?I=A60>

- Podklady VÚŽV.

Dalšími zdroji informací jsou:

- základní údaje o zemědělství ČR (stavy hospodářských zvířat, průměrné mzdové náklady v zemědělství, ceny zemědělských výrobců, výstupy AGC 2010 aj.) od Českého statistického úřadu (ČSÚ),
- řada dalších vhodných zdrojů informací jako např. Situační a výhledové zprávy (MZe); Zprávy o stavu zemědělství ČR – Zelené zprávy (MZe ČR);
- šetření chovatelských svazů, konzultace s poradci a experty, chovatelskými svazy a MZe aj.

V následujícím přehledu jsou detailněji popsány základní položky kalkulací s uvedením metodiky jejich výpočtu a zdroje. U výpočtů příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku byla použita data za časové období 2009-2012 z databáze „*Nákladovost zemědělských výrobků v ČR*“. Údaje týkající se cen materiálových vstupů (např. ceny slámy), mzdové náklady apod. byly aktualizovány a odpovídají situaci roku 2012, data sbíraná chovatelskými svazy a VÚŽV se týkají roku 2013:

- náklady na běžné operace jsou čerpány z tzv. agronormativů „Technické zajištění pracovních operací v živočišné výrobě“ (zdroj: *Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu AGroConsult*);
- značná část podkladů týkajících se materiálu a spotřeby času byla zjišťována Výzkumným ústavem živočišné výroby a část i zástupci chovatelských svazů u svých chovatelů.
- náklady na ruční práce vycházejí jednak z vlastního zjišťování Výzkumného ústavu živočišné výroby a částečně ze zjišťování chovatelských svazů u svých chovatelů – průzkum trhu,
- náklady na PHM odpovídají výši průměrné ceny pro účely cestovních náhrad, resp. ceně uvedené i v agronormativech (zdroj: *Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu AGroConsult*),
- mzdové náklady jsou odvozeny dle hodnot hodinových nákladů práce v třídění podle odvětví, tj. pro zemědělství, myslivost a související činnosti (zdroj: ČSÚ). Dalším zdrojem těchto nákladů byla databáze „*Nákladovost zemědělských výrobků v ČR*“.

Základní položky kalkulací plateb

Zdroje dat se liší podle jednotlivých podporovaných operací / titulů v rámci opatření Dobré životní podmínky zvířat, dle míry dostupnosti ekonomických (zejména nákladových) údajů.

Kalkulace u dojnic z větší části vycházejí z podkladů dodaných VÚŽV a částečně i Svazem chovatelů Červenostřanského a Holštýnského skotu a částečně také přímo z databáze „*Nákladovost zemědělských výrobků v ČR*“, která zahrnuje podklady pro ekonomiku chovu dojnic.

Výpočet příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku dojnic je postaven na sběru dat o nákladech (zdroj: databáze „*Nákladovost zemědělských výrobků v ČR*“ ÚZEI).

Pro výpočty byla použita hodnota PÚ dojnic 26 944 Kč/ks.

Kalkulace u chovu prasat vychází z podkladů z databáze „Nákladovost zemědělských výrobků v ČR“ a dalších, které byly dodány VÚŽV.

Kombinovatelnost operací

Opatření je organizováno do operací (obvykle dle druhů zvířat a dle blízkosti jednotlivých kategorií zvířat), příp. sdružení jednotlivých titulů. Hierarchie opatření a zaměření jednotlivých operací vylučuje rizika překryvů a umožňuje tedy operace, příp. tituly kombinovat.

Použité koeficienty pro přepočítání kusů zvířat na velké dobytčí jednotky (VDJ)

Kategorie zvířat	Koeficient
Krávy (dojnice)	1
Prasničky a prasnice	0,5
Selata (předvýkrm)	0,03

Zdroj: metodika FADN

Tam, kde to zdroj dat umožňoval (např. ČSÚ, nebo databáze „Nákladovost zemědělských výrobků v ČR), bylo kalkulováno s průměrem roků 2009-2012.

KALKULACE

14.1.1 Zvýšení lehacího prostoru v chovu dojnic

Východiska pro výpočet

Cílem je zvýšení lehacího prostoru tím, že je dojnícím zajištěno navýšení plochy ustájovacího prostoru o 15 %, oproti ploše stanovené v národních právních předpisech, což má za cíl snižovat stres zvířat. Zvýšení ustájovacího prostoru je dosaženo snížením počtů dojnic ve stáji o 15 % tak, že zemědělec využije nevyužité ustájovací prostory. Platba je postavena na základě nákladů navíc v dalších ustájovacích prostorách.

Ztráta příjmu a dodatečné náklady	Kč/VDJ	Kč/VDJ
Náklad navíc (u 15 % dojnic): PHM ⁴	887	
Energie	1 402	
Voda	167	
Vlastní opravy, údržba	1 246	
Ztráta příjmu a dodatečné náklady na 1 VDJ	3 702	
Rozpočítáno na 85 % dojnic, které zůstaly ve stáji ⁵		653
Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem		653

14.1.2 Zlepšení stájového prostředí v chovu mléčného skotu

Východiska pro výpočet

Ošetřením slámy dojde ke zlepšení hygienických podmínek zejména v místech, kde dojnice lehají. Prevence přemnožení ektoparazitů snižuje stres zvířat zejména v letních měsících.

Stanovení újmy vychází z požadavků na pravidelnou aplikaci chemického přípravku nebo biologického materiálu působícího na kontrolu ektoparazitů v intervalech a množství podle plánu potvrzeného příslušným orgánem veřejné správy. Samotné stanovení újmy vychází z průměrných nákladů navíc způsobených aplikací chemických a biologických materiálů, které působí proti nárůstu počtů ektoparazitů v chovu mléčného skotu.

Navíc je zajišťována upravená podestýlka. Platba této části operace je postavena na stanovení nákladů navíc v rámci stlaní řezanou, štípanou slámou nebo digestátem, které jsou z desinfekčních důvodů alkalizované přípravkem na bázi vápence. Je hrazeno řezání slámy a její obohacení přípravkem na bázi vápence.

Titul: stelivové proozy

Ztráta příjmu a dodatečné náklady	Kč/VDJ	Kč/VDJ
Náklad navíc na chemickou aplikaci proti ektoparazitům ⁶	440	
Náklad navíc na chemickou aplikaci proti ektoparazitům – ošetření lože ⁷	84	
Náklad na chemickou aplikaci celkem	524	
Náklad navíc na biologickou aplikaci proti ektoparazitům ⁸	229	

⁴ PHM = pohonné hmoty pro motorová vozidla

⁵ Náklad navíc na 1 VDJ zbývajících kusů dojnic je stanoven dle vzorce: náklad navíc=(3 702*15)/85. Náklad navíc za 15 ks dojnic (15x3 702) je rozpočítán na zbývajících dojnic, tj. celkový náklad je dělen počtem zbývajících dojnic, tedy 85ti.

⁶ Počet aplikací za rok (4x), při ceně aplikace na 1 m² (11 Kč) a průměrné ploše na jednu dojnici ve stáji (10 m²).

⁷ Ošetření přípravkem HokoEx, Zdroj: VÚŽV (2014).

⁸ Cena balení vystačí na stádo 300 dojnic (7 500 Kč), což představuje 25 Kč na jedno ošetření, při počtu ošetření za rok 12x celkem 300 Kč/dojnici, cena aplikace je 29 Kč/rok, hrazeno 8 ošetření, Zdroj: VÚŽV (2014)..

Průměr nákladů navíc u operací proti ektoparazitům		377
Cena řezání slámy a míchání s vápencem (každých 5 dní)	602	
Cena vápence včetně dopravy ⁹	2 437	
Frekvence stlaní - počet cyklů (jednou za 5 dní) za rok	73	
Náklad navíc na aplikaci ošetřené podestýlky - stelivové provozy ¹⁰		3 124
Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem		3 501

14.1.3 Výběhy / přístup k pastvě pro suchostojné krávy

Východiska pro výpočet

Stanovení újmy vycházelo z požadavku, aby chovatel zajistil dojnícím, minimálně v období stání na sucho, neomezený přístup do venkovních prostor. Samotný výpočet vycházel z provozních nákladů spojených s užíváním těchto výběhů, tedy stláním a úklidem hnoje a přeháněním zvířat. Délka stání na sucho se uvažuje 50 dní a plocha výběhu minimálně 5 m² (průměr 3m²).

Ztráta příjmu a dodatečné náklady	Kč/VDJ	Kč/VDJ
Cena slámy ¹¹ na výběh pro 38 dojnic (3 kg/krávu a jeden cyklus stlaní) ¹²	285	
Cena práce stroje ¹³	917	
Náklad na práci navíc (Kč) ¹⁴	435	
Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem		1637

14.1.4 Zlepšení životních podmínek pro prasničky a prasnice

Východiska pro výpočet

Stanovení újmy se opírá o následující závazky:

- turnusový provoz na porodnách, umožňující dokonalou očistu celé sekce prasníc s následným ponecháním po dobu min. 1 dne bez naskladnění (zemědělec si vede evidenci - datum provedení vyskladnění a provedení DDD, evidence není hrazena), turnusový provoz vyžaduje při zachování počtu prasníc rozšíření plochy a odpovídajících provozních

⁹ Náklad na dvoutýdenní potřebu přípravku je 855 Kč/VDJ a na dopravu 15,4 Kč/VDJ, přepočten spotřebu při pětidenních cyklech $(855+15,4) \cdot 2,8$ (VÚŽV (2013)).

¹⁰ Náklad vychází z ceny řezání slámy a obohacení přípravkem (602 Kč), vychází z nákladu na: práce stroje – 895 Kč/hod, při spotřebě času na jeden cyklus 1,42 hod na řezání/míchání a 1,42 hod na aplikaci ve stáji s 289 dojnicemi), z ceny alkalizujícího přípravku (855 Kč/dojnici na dvoutýdenní cyklus aplikace, přepočteno na pětidenní cyklus, náklad vynásoben 2,8x a přepočten na jednu dojnici), to vše vztaženo na jedno VDJ, při opakování 73x za rok. Zdroj: VÚŽV (2014).

¹¹ Podle informace z VÚŽV (2015) je v praxi sláma používána v chovech dojnic jako stelivo v 73,9 % případů, přičemž 12,6 % technologií je bezstelivových. Výpočet ceny steliva tedy vychází z ceny převažujícího druhu steliva, slámy.

¹² Dle výpočtu: spotřeba kg slámy na jeden cyklus stlaní (3 kg) x cena 1 kg slámy (0,61 Kč/kg), vynásobeno počtem cyklů stlaní za rok (156) $(3 \times 0,61) \cdot 156$. Zdroj: VÚŽV (2014).

¹³ Hodinová variabilní cena práce stroje (335 Kč) při potřebě 2 hodin týdně (104 hod./rok), rozpočítaná na 38 dojnic ve výběhu $(335 \times 104) / 38$. Zdroj: VÚŽV (2014)..

¹⁴ Cena pracovní síly uvažována 159 Kč/hod. (ČSÚ 2015) při spotřebě práce 2 hod. týdně, celkem roční náklad v Kč přepočtený na průměrný počet suchostojných krav (38): $(159 \cdot (2 \cdot 52)) / 38$. Zdroj: VÚŽV (2014).

nákladů o přibližně 25 %, turnusovým odchovem je možné účinněji zajistit hygienu chovu,

- pravidelná kontrola spárků prasnic po odstavu selat a následné ošetření spárků (včetně nehrazeného vedení evidence stavu prasnic), neošetřené spárky jsou jedním ze zdrojů zhoršených životních podmínek prasnic,
- prodloužení věku prvního přípuštění prasničky do doby dosažení věku 230 dní a více (nehrazené vedení evidence), umožní prasničce více vyspět a přispívá k dobrým životním podmínkám jak prasnic, tak i selat.

Prasnice:

Ztráta příjmu a dodatečné náklady	Kč/VDJ	Kč/VDJ
Turnusový odchov prasnic – Desinfekce na 100 KD¹⁵	166	
PHM na 100 KD ¹⁶	31	
Energie na 100 KD ¹⁷	142	
Voda na 100 KD ¹⁸	4	
Náklady na vlastní opravy na 100 KD ¹⁹	73	
Náklady na práci navíc na 100 KD ²⁰	29	
Náklady navíc na 100 KD celkem	445	
Náklady celkem – turnusový odchov ²¹ (na rok)		1 625²²
Ošetření spárků – spotřeba času za rok na VDJ (184 minut)²³		
Náklad na pracovní sílu (Kč/rok) ²⁴		488²⁵

Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem	2 113
---	--------------

Prasničky:

Ztráta příjmu a dodatečné náklady	Kč/VDJ	Kč/VDJ
--	--------	--------

¹⁵ KD = krmný den, šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012).

¹⁶ šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

¹⁷ šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

¹⁸ šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

¹⁹ šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

²⁰ šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

²¹ Náklad navíc tvořený provozními náklady na zvětšení plochy pro prasnice (součet nákladů navíc na 100 KD přepočtený na rok).

²² Výsledná hodnota se odlišuje o 1 Kč od kontrolního propočtu vlivem zaokrouhlování při výpočtech v programu MS Excel.

²³ Sběr dat proveden Svazem chovatelů prasat v roce 2013

²⁴ Na 1VDJ je spotřeba času 184 minut, což odpovídá ročnímu nákladu 488 Kč, oceněno průměrným nákladem na pracovní sílu v zemědělství ((184/60)x159), při hodinovém nákladu na pracovní sílu 159 Kč. Šetření VÚŽV (2013), ČSÚ (2015).

²⁵ Výsledná hodnota se odlišuje o 1 Kč od kontrolního propočtu vlivem zaokrouhlování při výpočtech v programu MS Excel.

Opožděné připouštění:

Náklad na jeden neproduktivní den ²⁶	182	
Počet neproduktivních dnů	21	
Náklad navíc – opožděné připouštění ²⁷		3 822
Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem		3 822

14.1.5 Zvětšení plochy pro selata

Východiska pro výpočet

Součástí pohody zvířat je dostatečný prostor při ustájení a tato operace zajišťuje zvětšení prostor pro selata v předvýkrmu. Stanovení újmy vychází z požadavku zvýšit ustájovací plochu selat v předvýkrmu o 20 %. Vzhledem k volným kapacitám se vychází z předpokladu, že tyto budou využity pro 20 % chovu selat v předvýkrmu a tím se zvýší plocha na jedno sele v současnosti využívaných ustájovacích prostorách. Hrazeny jsou tedy náklady navíc pro 20 % selat ve výkrmu.

Ztráta příjmu a dodatečné náklady	Kč/VDJ	Kč/VDJ
Desinfekční prostředky ²⁸	1 345	
Elektrická energie ²⁹	360	
Ostatní energie ³⁰	110	
Voda ³¹	7	
Opravy, údržba ³²	343	
Pracovní náklady navíc ³³	159	
Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem³⁴		2 324

²⁶ Náklad na krmný den prasnic v roce 2013 (91Kč/KD), který byl převedený na VDJ (91/0,5)

²⁷ Náklad na neproduktivní den chovu násobený počtem neproduktivních dní, $182 \times 21 = 3822$ Kč/VDJ

²⁸ šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

²⁹ šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

³⁰ šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

³¹ šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

³² šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

³³ šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

³⁴ Náklady pocházejí z šetření o nákladech ÚZEI, byly přepočteny z nákladu na sele a 100 KD na 1 VDJ a rok (2009-2012).